

ГИЙОМ АПОЛИНЕР ОБОЖЕСТВЕНИЯТ САКАТ

Превод от френски: Мария Коева, 1985

chitanka.info

На доктор Палацоли

В една пролетна утрин, по пътя от Париж за Шербург, един автомобил избухна близо до Шату, на границата с Везине. Двамата пътници отзад бяха убити. Прибраха шофьора полумъртъв. Той остана три месеца в безсъзнание и когато най-сетне напусна болницата в инвалидна количка, бутана от жена му, левият крак, лявата ръка и лявото му око липсваха, а с лявото ухо бе оглушал.

Скромното благосъстояние, осигурено от застраховката, му помогна да се установи край морето, близо до Тулон, където притежаваше къщичка. Белезите, останали след отрязването на крайниците, продължаваха да го наболяват, така че му бе невъзможно да търпи дървен крак или изкуствена ръка, и за няколко седмици свикна да подскача, наместо да върви.

Съседите и минувачите с любопитство гледаха сакатия, който при разходката си сякаш скачаше на въже, и това подобие на танц придаде на мисълта му такава пъргавина, че славата на неговото остроумие, на находчивите му отговори и на духовитите му шеги се разнесе много бързо. Идваха да го виждат и да му задават въпроси не само от Тулон, но и от околните села, и скоро всички разбраха, че този човек, на име Жюстен Кушо, когото не закъсняха да нарекат „Всевишния“ и „Все вечния“, със загубата на левите си крайници изцяло бе загубил и представата за време.

Двата месеца, прекарани в безсъзнание, бяха изличили от паметта му всякакъв спомен за живота отпреди катастрофата, след която бе останал недъгав, и макар чрез слушане да си бе възвърнал отчасти говора, занапред му бе невъзможно да свърже помежду им събитията, изпълващи съществуването му. Не виждаше последователността на отделните си действия.

Всъщност изглежда невероятно, че те са му изглеждали едновременно, и за хората, привикнали с представата за време, единствената дума, способна да предаде начина, по който действаше мозъкът на Жюстен Кушо, е „вечност“. Действията и движенията, впечатленията, които възприемаше с единственото си око и ухо, му се струваха извън времето и самотните му крайници бяха неспособни да изтъкат онези връзки между различните жизнени явления, които два крака, две ръце и две уши пораждаат в съзнанието на нормалните хора и чието следствие е понятието за време.

Странен недъг, заслужено наречен божествен!

С всеки изминал ден известността му нарастваше и той свикна да възбужда хорското любопитство. При хубаво време се движеше на подскоци, устремяваше се към небосклона, където уж живее богът, на когото той приличаше по мисъл, а после тутакси падаше обратно на земята — безсилно божество, затворено в недъгаво и покъртително немощно тяло.

Подвикнеха ли му, за да го питат нещо, той спираше и стоеше така с часове, кацнал на крака си като жерав.

Питаха го:

— Е, Всевечни, какво прави вчера?

Той отвръщаше:

— Аз творя живота, деца мои. Искam да бъде светлина, а до нея е мрак, но за мен няма вчера, нито пък утре и нищо, освен днес не съществува.

Той бе в такова съгласие с природата, че за него тя бе следствие от волята му, на която явленията неизменно отговаряха, преди той да успее да изпита съжаление или желание.

Веднъж една красива млада жена кокетно го запитва:

— Всевечни, какво мислите за мен?

Той й каза:

— Ти си милион същества с всякакъв ръст и всякакви лица — детски, девически и старчески, — вие сте живи, а ти си мъртва, вие се смеете и плачете, вие обичате и мразите. Ти си нищо, а вие сте всичко.

Един политик пожела да узнае към коя партия клонят симпатиите му.

— Към всички — отвърна Всевечният — и към никоя, защото те са като слънцето и сянката и трябва да съжителстват, без нищо да могат да променят.

Веднъж му разказаха историята на Наполеон.

— Пустият му Бонапарт! — възкликна Жюстен Кушо. — Все печели битки, все го побеждават и все умира на Света Елена.

А когато някакъв смаян от него човек го разпитваше за смъртта, той си тръгна на ситни подскоци и каза:

— Думи, думи! Какво значи да умреш? Съществуващ, това е достатъчно. Ние сме като вятъра, дъжда и снега, като Наполеон, като Александър, като морето, дърветата, градовете, реките, планините.

Така целият свят и всички времена бяха за него добре настроен инструмент, на който единствената му ръка свиреше безпогрешно.

Жюстен Кушо изчезна преди година и така и не можа да се разбере какво се е случило с него. Властите не без основание предположиха, че се е удавил, но чудноватото му еднокрако и едноръко тяло не се намери. Роднините, съседите и всички, които са го срещали, не вярват и никога не ще повярват в смъртта на Всевечния.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.